

MUZEJSKE ČUVAONICE – KABINETI ČUDA ZA 21. STOLJEĆE? (5): Od zgrade uzorite pivnice do čuvaonice Etnografskog muzeja

Share

≡ Kategorija: Društvo

🕒 Objavljeno: Ponedjeljak, 30 Rujan 2024 09:20

✍️ Piše: Lana Bunjevac (foto: Etnografski muzej Zagreb)

U nekada neuglednoj i zapuštenoj dvorišnoj zgradi u **Kačićevoj ulici** na broju 9/2, krajem svibnja otvorena je nova čuvaonica **Etnografskog muzeja**. Od čuvaonice **Hrvatskog prirodoslovnog muzeja u Novom Petruševcu**, o kojoj smo pisali u prethodnom tekstu, razlikuje po tome što je prva čuvaonica u **Hrvatskoj** otvorenog tipa, odnosno dostupna široj javnosti. Otvorenju je prethodio projekt uređenja i rekonstrukcije zgrade koja je izvorno građena kao pivnica. No, kako je sve krenulo?

Zbog loših uvjeta pohrane u muzeju (višegodišnji problemi s prodiranjem oborinskih voda), sredinom 2015. godine **Etnografski muzej** pokrenuo je projekt obnove koji je prijavljen za sufinanciranje iz fondova Europske unije. Osnivač muzeja, **Grad Zagreb**, muzeju je za potrebe čuvaonice na raspolaganje dao zgradu nekadašnje **Zemaljske uzorite pivnice**, kako bi se glavna zgrada muzeja na **Mažuranićevom trgu** rasteretila i kako bi se povećao postotak izložene muzejske građe, koji je iznosio samo četiri posto. Slijedila je prijava za građevinsku obnovu zgrade u okviru ITU mehanizma i obnove brownfield lokacija, točnije, obnove zapuštenih lokacija ili građevina koje se mogu prenamijeniti i urediti za potrebe stanovništva ili ekonomski isplative investicije. Ukupna vrijednost projekta iznosila je nešto više od 8 milijuna i 230 tisuća eura.

Novouređena dvorišna zgrada djeluje prostrano i prozračno, sve u njoj još miriši po novome. **Čuvaonica** ima 2650 kvadrata, ali djeluje veće. Prostire se na četiri etaže: podrum, prizemlje i dva kata. Na drugom katu smješteni su uredi za kustose, soba za sastanke, dokumentacija i arhiva, a s velike terase pruža se pogled na donjogradske krovove i **Medulićevu ulicu**. U prostoru prevladava bijeli namještaj sa žutim detaljima, a za uređenje interijera, kao i za rekonstrukciju zgrade, zaslužna je glavna projektantica **Kristina Vujica**. U

f
No• MI
KA
ST
šv
Ba• MI
KA
ST
piv
mu• MI
KA
(4.
pri• MI
KA
(3.
rje• MI
KA
ST
mu

f

Otvorenje čuvaonice u Kačićevoj ulici u Zagrebu

zgradi je ukupno sedam depoa. Na prvoj etaži razgledavamo depo za tekstilnu građu te konzervatorsko-restauratorsku radionica za tekstil. I ovo je velika, svijetla prostorija sa specijalnim lampama, te posebnim stolom za čišćenje tekstila.

- Jedini smo muzej koji ima takav stol osim Hrvatskog restauratorskog zavoda - ističe **Tea Rittig**, viša kustosica i voditeljica Odjela zbirki i dokumentacije.

Tekstilni predmeti čine najveći dio fundusa **Etnografskog muzeja**, a u čuvaonicu su preseljeni u drugoj fazi selidbe, koja je trajala od siječnja do početka svibnja. Preseljena je cijela zbirka tekstilnih predmeta, njih oko 40 tisuća, što je odrađeno muzejskim kombijem. U prvoj fazi selidbe, tijekom srpnja 2023. preseljeni su veći predmeti, i to uz pomoć kamiona Kunsttransa, tvrtke specijalizirane za prijevoz umjetnina.

Trenutno se u čuvaonici nalazi oko 50 tisuća predmeta, neke zbirke tek

trebaju biti preseljene, kao što je vrlo osjetljiva zbirka pisanica, a u muzeju je ostala zbirka pokućstva, koju čine teži i veći predmeti nepodobni za rastavljanje ili seljenje.

- Sređeni podaci i dokumentacija jako su nam olakšali selidbu, a još u tijeku samog preseljenja vodilo se računa o smještaju građe -

naglašava **Rittig**, te kao još jednu osjetljivu zbirku navodi zbirku slika na staklu, tzv. **Hinterglasmalerei**.

Prije selidbe rađena je fumigacija, specifična mjera dezinfekcije primjenom plina ili para, a jednom godišnje, uglavnom na proljeće, kao jedna od mjera primjenjuje se i tzv. zamagljivanje. Uz to, restauratori rade česte preglede predmeta, a svaki novi predmet koji ulazi u zbirku prvo ide u zamrzivač. Depoi su organizirani putem sustava pomičnih regala. Posebno zanimljiva je zbirka slika koju posjeduje **Etnografski muzej**, a prevladavaju likovni radovi s temama iz života sela i prikazima seljaka u narodnim nošnjama, među kojima su i djela poznatih hrvatskih umjetnika kao što su **Emanuel Vidović**, **Tomislav Krizman** i **Ljubo Babić**. Slike se čuvaju u posebnom tipu opreme - okvirima s mrežom na izvlačenje, a kustosica nam pokazuje portret **Salamona Bergera**, suosnivača i prvog ravnatelja **Etnografskog muzeja** koji je naslikao **Vlaho Bukovac** - tipičan reprezentativni portret zadnjih godina Bukovčeve zagrebačke faze.

Zgrada Zemaljske uzorite pivnice u Kačićevoj ulici

U čuvaonici se nalazi i foto-studio i ured za muzejskog fotografa, a podrumu je smještena zbirka lončarstva. Podrum se od ostalih katova razlikuje i po tome što su konzervatori u njemu ostavili cigleni strop nekadašnje pivnice. Izvorno ju je projektirao **Matija Antolec** 1891. godine, a izveli su je graditelj **Vjekoslav Šafranek** i arhitekt **Robert Wiesner**. Zgradi pripada i veliki stražnji vrt u kojemu su već ovaj vikend održane radionice začinskog bilja, a s tom praksom nastaviti će i dalje.

- Namjeravamo organizirati tematska vodstva za javnost, i to u manjim grupama do deset ljudi, naravno uz strogo kontrolirano kretanje po zgradi. Već smo imali i probna vodstva, a ciljamo na širu javnost kao što su restauratorska struka, studenti Tekstilno-tehnološkog fakulteta, članovi KUD-ova, folklorna društva... - nabraja Rittig.

Proces obnove započela je bivša ravnateljica **Etnografskog muzeja Goranka Horjan**, a nastavila ga je sadašnja ravnateljica **Zvezdana Antoš**, čiji je mandat počeo u kolovozu 2023. godine. U **Etnografskom muzeju** radi od 1995., muzejska je savjetnica, te voditeljica zbirke pokućstva, zbirke kućnog inventara, zbirke maketa i modela i zbirke slika. Magistrirala je i doktorirala muzeologiju. Je li čuvaonica kruna njezine dosadašnje karijere?

- Jest u smislu da sam uspjela opremiti čuvaonicu, osmislila njezinu ulogu i namjenu. Koncept otvorene čuvaonice suvremena je muzeološka praksa jedinstvena u Hrvatskoj, što je meni kao muzeologu izuzetno važno. **Čuvaonica** prati suvremene muzeološke, etnografske i antropološke trendove, a ujedno je i primjer dobre prakse koju bi trebali slijediti i drugi muzeji u Hrvatskoj. Neki to već i čine: u travnju je otvoren **Interpretacijski centar Muzeja Turopolja** s odgovarajućim depoom, a u posjetu nam je bio Muzej Slavonije iz Osijeka, te mislim da smo kao matični etnografski muzej dobro djelovali - smatra **Zvezdana Antoš**.

Uzor joj je bila čuvaonica muzeja **Boijmans Van Beuningen u Rotterdamu**, gdje je bila u studijskom posjetu, a iskustva je crpila i iz posjeta muzejima u Helsinkiju i Glasgowu. Posebno ističe i onaj tzv. nevidljivi rad iza muzeja; istraživanja, naime, pokazuju kako su

Zbirka slika u čuvaonici u Kačićevoj

čuvaonice percipirane kao najmanje vidljiv segment muzejskog posla, stoga ne čudi da je u svijetu već dugo prisutan trend njihova otvaranja javnosti. Ovaj projekt, ističe Antoš, nije samo čuvaonica, već predstavlja novo, suvremenije i inovativnije viđenje uloge muzeja u zajednici:

- Unosimo niz novih muzejskih aktivnosti i želimo da naše muzejske zbirke budu dostupne javnosti, kako bismo potaknuli ljude na razmišljanje i inspirirali ih da nauče vrednovati našu baštinu i cijiniti nasljeđe koje netko čuva - zaključuje ravnateljica.

Povodom Dana europske baštine i 105. obljetnice **Etnografskog muzeja**, od 1. listopada kreću **Dani otvorenih vrata**, u sklopu kojih će se održati obilasci čuvaonice, kao i tri besplatne radionice za građane. A što se samoga muzeja tiče, za studeni je najavljeno otvaranje velike izložbe koja će se baviti kulturom putovanja.

f

Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz programa poticanja novinarske izvrsnosti

Share

© 2021. by znaor.com

[Uvjeti i pravila](#) [Politika privatnosti](#) [Politika kolačića](#) [Marketing](#) [Kontakt / Impressum](#) [SiteMap](#)

[Login](#) [O nama](#)

loading